Joan Aregio i Navarro

Secretari d'Ocupació i Relacions Laborals de la Generalitat de Catalunya

"Hem de procurar formar gent perquè trobi feina"

La crisi ha deixat milers de persones al carrer, sense feina i en una situació molt delicada. El sector més castigat ha estat, sense cap dubte, el de la construcció. La paralització de l'activitat ha evidenciat també un problema important: la falta de formació dels qui treballaven a aquest sector. Ara, el territori té en el seu horitzó dos projectes que poden incentivar de nou la construcció: el futur complex de BCN World i els Jocs Mediterranis del 2017.

Tot plegat necessita sinergies entre empreses i elements formadors, el treball conjunt del territori i la implicació de l'administració. Per analitzar tots aquests temes el nostre convidat és Joan Aregio Navarro, Secretari d'Ocupació i Relacions Laborals del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

Sr. Aregio, comencem parlant del moment actual de la ocupació a Catalunya. El President Rajoy diu que les dades són molt positives i que anem ben encaminats però, com es veu des del SOC?

Des de la Secretaria d'Ocupació es veu amb moderat optimisme. Les dades són irrefutables i portem sis mesos consecutius a nivell intermensual i tretze mesos a nivell interanual disminuint la taxa d'atur registrat, tenint una bona enquesta de la població activa. Per tant, les xifres les veiem amb moderació però jo no m'esplaiaré tant com el president del govern perquè hi ha moltes persones que ho estan passant molt malament encara i perquè la recuperació és lenta de manera que no es poden magnificar les coses.

Els mesos d'estiu són aquella època en la que l'atur baixa al sector serveis perquè es fan moltes contractacions i quan acaba la temporada turística torna a pujar l'atur. Succeirà un any més?

Sí, tornarà a succeir. Quan estacionalitzem les dades, són les que són. Quan no hi havia crisi i quan ens deien que no hi havia atur, això també passava. Al final el tema és que a final d'any acabem millor que l'any passat tot i que sempre tindrem mesos en que l'atur puja i baixa.

També és cert que al mes de juliol, qui menys va disminuir l'atur registrat va ser el sector serveis i qui més el va disminuir va ser la construcció i la indústria. Vol dir, per tant, que una certa desestacionalització de les dades sí que la podem fer malgrat que al setembre i a l'octubre es destruiran llocs de treball i l'any que ve, a partir del mes de maig, se'n crearan perquè això passa sempre. Al final haurem de fer el balanç quan acabi l'any i tot indica que serà positiu.

Al final el tema és que a final d'any acabem millor que l'any passat, tot i que sempre tindrem mesos en què l'atur puja i baixa

Si l'atur baixa al sector de la construcció, estem parlant d'un petit repunt?

Estic dient que les dades objectives indiquen que el sector de la construcció ha disminuït el nombre d'aturats un dos per cent i escaig, que és on més s'ha disminuït l'atur a Catalunya i que això té diverses motivacions. Els ajuntaments aprofiten molt l'estiu per fer determinades obres i això és contractació. També és cert que, per petita que sigui, alguna cosa s'està movent i que el sector de la construcció pateix d'una situació molt dura. Percentualment, un petit moviment és molt.

En aquests moments la formació és més important que mai. Ho és de manera especial al sector de la construcció perquè s'ha parlat en reiterades ocasions que la gent que hi treballava no estava prou preparada. Ara hi ha hagut un temps, un marge suficient per formar a totes aquestes persones que estan aturades. Com s'ha treballat en aquest sentit?

Hem de procurar formar gent perquè trobi feina i això vol dir canvi d'orientació de la persona. Si em preguntes si el sector de la construcció tornarà a absorbir la mateixa quantitat de mà d'obra que tenia fa sis o set anys, no em pronunciaré però si ho hagués de fer ja t'avanço que et diria que ho veig difícil. Moltes d'aquestes persones, i això passa a molts sectors i no només al de la construcció, saben fer molt bé el seu ofici però no tenen cap tipus d'acreditació professional. El primer que s'ha de fer és titular-los i donar-los aquesta acreditació i després hi ha persones a les que has d'anar conduint perquè és molt complicat que en l'àmbit de l'obra pública o la construcció se'ls absorbeixi.

En segons quins àmbits i quines matèries, els col·legis professionals són especialistes en formar a certes persones i per tant cal que se'ls tingui en compte. El problema és que ara la percepció és tot el contrari, que no se'ls té en compte...

Sí. Crec que és una queixa justificada però que, com tot en aquesta vida, té les seves explicacions. L'àmbit de la formació és un àmbit on, amb independència de si parles de formació professional, ocupacional o continuada, són sempre àmbit reglats. I a més són reglats des d'una vessant força educativa. Què vol dir això? Que un col·legi professional no pot fer un curs de formació d'una determinada família professional si no passen per l'homologació de centre de formació. Pel fet de ser col·legi professional no ho poden fer però si disposen de l'homologació la cosa canvia.

Aquest és un tema que s'intenta abordar a la nova Llei de Formació Professional que s'està tramitant i que és una llei que abasta tots els subsistemes de formació. Amb això s'intenta que cada centre educatiu tingui un staff professional al seu voltant, a tot el seu entorn productiu per ser capaços de caçar millor la oferta formativa amb la demanda que tenen les empreses als sectors i, especialment, per afavorir la participació de tots els qui entenen d'un ofici en concret per ser capaços de millorar-lo. Ara, insisteixo, avui per avui, un col·legi professional o un gremi s'ha de donar d'alta com a centre de formació per poder fer cursos.

El polític tarragoní, en un moment de l'entrevista.

Per tant, hi ha vies de col·laboració possibles...

I tant que sí. Jo crec que moltes s'haurien d'incrementar. És molt fàcil trobar gremis d'instal·ladors, que té molts connexions amb els sectors que vosaltres toqueu, que són centres de formació. Ells fan la formació continua als treballadors de les seves empreses i fan cursos de formació per adquirir nous treballadors.

Joan Aregio, al COAATT amb el president Julio Baixauli i el vicepresident, Adolf Quetcuti

Treballar fora et pot donar plusos malgrat que la gent que hi treballa és ara a l'estranger per pura necessitat

Canviem de tema i parlem de territori perquè tenim al davant dues grans oportunitats que són els Jocs Mediterranis i el BCN World. Com es veuen aquests dos macroprojectes des del SOC?

En ambdós casos hem signat un conveni de col·laboració, en un cas amb l'Ajuntament de Tarragona i en l'altra amb els propis responsables de BCN World que són la gent de Veremonte, i ho veiem bé. En el cas de BCN World hi ha una primera fase en la que es podria tornar a reactivar un sector tan important com el de la construcció. Això es tradueix en molta mà d'obra i amb la possibilitat de reciclar moltes persones cap a l'explotació posterior d'un sector, el turístic, que té molta més importància de la que li donem. En aquest àmbit, interessa que el turisme que tinguem sigui de qualitat i que el servei que oferim, també. No podem menysprear un sector tan important i sobretot després d'haver aconseguit que convisquin en un mateix territori diferents realitats econòmiques. Turisme sí, Barcelona World sí, i llocs de treball també però sempre de qualitat.

Hi ha un element important que cal tenir en compte i que passaria per cercar fórmules per afavorir a les empreses locals en el moment de fer la contractació per aquestes obres. Vull dir que, d'alguna manera, a l'empresa de la zona se la tingués en una major consideració, se li atorguessin alguns punts a favor...

Sí, però el Servei d'Ocupació de Catalunya i la Secretaria d'Ocupació i Relacions Laborals no contractaran empreses. Aquí hi haurà un propietari que tindrà uns terrenys i que serà qui contractarà. Les fórmules per instar a tenir en compte a les empreses del territori són totes aquelles que siguin legals.

Jo crec que a qualsevol empresa que treballi aquí se li ha de demostrar que és millor treballar amb gent d'aquí enlloc de la gent de fora. Però això s'ha de demostrar des d'aquí, són les empreses les que s'han de moure i vendre's. Quan el SOC va saber que es volia fer el BCN World va anar a parlar amb ells i els va fer veure que necessitarien algú que els ajudés a contractar gent i formar-la.

I li vam deixar clar que la millor opció era el propi servei públic. Vam anar a vendre el nostre producte i van signar un conveni.

Les empreses d'aquí han de fer el mateix, parlar amb els impulsors dels projectes i fer-los veure que són la millor opció.

Amb la crisi, moltes persones s'han hagut de reinventar. Molts col·legiats han marxat a altres països, sovint d'Europa i a Amèrica del Sud, per buscar feina. Coneixeu l'abast del problema?

Si, sé que són bastants professionals els qui han hagut de marxar. Aquesta tardor, el govern de Catalunya presentarà una eina, un portal, molt interessant per treballar amb la mobilitat geogràfica de les persones. La intenció és garantir que puguin sortir amb seguretat però que puguin mantenir la seva oferta laboral viva aquí per si volen tornar. I també per aconseguir que les empreses d'aquí puguin buscar gent que s'està projectant a l'estranger i les puguin recuperar pel territori.

Fa deu anys, sortir a treballar fora era un plus. Avui hi ha exilis laborals forçosos. Vas a treballar fora per força però no perdem de vista que quan tornem a superar aquest període que estem vivint ara, alguna cosa s'haurà guanyat perquè poder agafar experiència o formar-te fora pot ser una bon aprenentatge que podem retornar cap al país. Hem de fabricar aquests ponts perquè una persona que està treballant fora pugui mantenir la seva oferta de treball viva encara que treballi a molts quilòmetres.

Cal refer alguns ponts sense oblidar que treballar fora et pot donar plusos malgrat que ara, la gent que hi treballa, és a l'estranger per pura necessitat.

Fa uns mesos es va presentar la plataforma europea de cerca de feina. Es pot tenir en compte aquesta eina, aquest document?

Sí. A més aquí tenim moltes coses lligades que formaran part d'aquest gran aparador que deia. Tant si estàs pensant en anar a treballar a l'exterior com si estàs treballant a l'exterior però penses en tornar. Generar aquest aparador és molt important.

Parlem de la evolució dels indicadors de la ocupació i de la sinistralitat al sector de la construcció. Ha millorat?

Ha millorat però només perquè hi ha menys construcció. Si agafem llums llargues enlloc de llums curtes i fem una sèrie històrica, veurem que de mica en mica, i a tots els sectors, s'ha anat reduint la sinistralitat laboral. En aquests moments, jutjar el punt de disminució té aquest punt de falsedat perquè si hi ha menys activitat també hi ha menys sinistralitat. Però vist amb el marge de temps suficient, comproves que les empreses i els propis treballadors han fet un esforç i que la cultura de la seguretat es va implementant.

Acabarem parlant de la feina de Coordinador de Seguretat a les obres, una feina habitual d'aparelladors i arquitectes tècnics, que estan detectant molt intrusisme per part d'empreses que aporten tècnics no qualificats. És un tema en el que hi treballa intensament aquest col·legi. De quins mitjans disposa Inspecció de Treball per eradicar aquest problema?

El més important és que Inspecció de Treball disposa d'un bon equip de professionals però sobretot té al seu abat dues grans eines: la informació que se'n deriva arran d'una denuncia perquè les denuncies són una font i la pròpia planificació de la seva feina en base a l'estudi de dades que fa la Inspecció de Treball en cada cas concret.

La Inspecció de Treball cada vegada treballa més planificada i per sectors de negoci que necessiten ajut en moments concrets. Però també destacar que aquesta mateixa Inspecció té cada cop més un paper més acompanyador i solucionador de problemes que sancionador. No pots negar l'evidència quan ha de posar una sanció però el paper de la inspecció té un enorme equilibri per facilitar a les empreses ajut i suport.

Òscar Ramírez Dolcet,
Fotos: Rafael del Real

Joan Aregio: fent castells, construint el país

Joan Aregio és nascut a Barcelona el 1960 però ha crescut i s'ha fet gran a la seva estimada Tarragona. Va fer el COU a l'Institut Martí Franquès i es va llicenciar en Dret a la Universitat de Barcelona. Ocupa des del 14 de gener del 2014 la direcció del Servei d'Ocupació de Catalunya. Ha estat director del Servei Català de Trànsit entre el 2011 i el 2013, president del Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona entre el 2007 i el 2011, Tinent d'alcalde i regidor de l'Ajuntament de Tarragona (1995-2007) i president de la Diputació de Tarragona (2003-2007).

També ha estat advocat de la Junta d'Aigües de la Generalitat de Catalunya, delegat territorial de l'Empresa Pública ADIGSA a Tarragona, director general dels Serveis Comunitaris de la Generalitat de Catalunya i delegat territorial del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya a Tarragona.

Les seves passions són la seva dona Marina i els seus fills Joan i Arnau. I té un somni: que algun dia Catalunya sigui independent. El Joan és un enamorat dels castells i més concretament de la Jove dels Xiquets de Tarragona. És cofundador d'aquesta colla i en va ser president i Cap de Colla. També és "Nazareno" i un amant de la cuina. El temps d'oci intentar dedicar-lo a la família, a caminar, llegir, jugar al tennis i estar amb els amics.